

310/15.02.00/2022

**Ympäristöministeriö
(lausuntopalvelu.fi)**

Lausuntopyyntö 8.6.2022

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta

Etelä-Savon maakuntaliitto antaa seuraavan lausunnon laista ilmastolain muuttamisesta lausuntopalvelu.fi -palvelussa. Lausunnossa vastataan lausuntopyynnössä esitettyihin kohtiin:

Kunnan ilmastosuunnitelman laatimisen aikaväli (14 a § 1 mom)

Maakuntaliitolla ei ole huomautettavaa ilmastosuunnitelman laatimisen aikaväliin, suunnitelman laatiminen tai päivittäminen valtuustokausittain on perusteltua.

Lakiesityksen perustelutekstin mukaan tavoitteena on, että kunnat voivat toteuttaa ilmastotoimiaan omista lähtökohdistaan ja painottaa suunnitelmassaan kyseiselle kunnalle keskeisiä asioita. Tämä on tärkeää asian hyväksyttävyyden kannalta. On myös hyvä, että Suomen ympäristökeskus veloitetaan ylläpitämään päästötietopalvelua ja päästölaskentatyökalua, mitä kunnat voivat hyödyntää ilmastotyössään. Tietopalvelun tulee olla kunnille maksutonta.

Kunnan ilmastosuunnitelman sisältö (14 a § 1–2 mom)

Kunnan pitää saada päättää kunnille määrättyjen tehtävien hoitamisen tavasta. Ilmastosuunnitelman laatiminen on tärkeää suunnitelmallisen ilmastotyön kannalta, mutta se tulee olla mahdollista tehdä kunnan omista lähtökohdista. Maakuntaliiton mielestä lakiehdotuksen sisältöä koskevat momentit 14 a § 1–2 ovat riittävät, eikä sisältöä ole tarpeen ohjata esitettyä tarkemmin.

Lakiluonnos mahdollistaa sopeutumisen huomioimisen osana kunnan ilmastosuunnitelmaa, mikä on kannatettavaa. Ilmastomuutokseen sopeutumista olisi voinut tarkastella lähtökohtaisesti perusteellisemmin osana lain valmistelua. Aihe tulee korostumaan lähivuosina, ja sopeutumiseen liittyvän sääntelyn sekä vastuiden ja roolien selkeyttämisen tarvetta on etenkin, kun hyvinvointialueille siirtyy sopeutumisen kannalta keskeisiä tehtäviä.

Kunnan ilmastosuunnitelman seuranta (14 a § 3 mom)

Perusteluteksteissä mainitaan kunnille tarjolla oleva Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämä kuntakohtainen päästölaskentatyökalu, joka on erittäin tarpeellinen palvelu. Vertailukelpoisuuden vuoksi päästöjä ja nieluja tulisi arvioida yhtäläisin kriteerein ja laskentamenetelmin. Lain 14 a §:stä puuttuu määritelmä siitä, millaisiin tietoihin päästökkehitys nojautuu. Seurantatietojen kerääminen ja toimittaminen kunnille tulisi

olla Suomen ympäristökeskuksen tehtävä, niin että koko maassa seurattaisiin kehitystä yhtäläisin tiedoin.

Kunnan ilmastosuunnitelman huomioiminen kuntastrategiassa ja toimintakertomuksessa (14 a § 3 mom)

Etelä-Savon maakuntaliitto huomauttaa, että lähtökohtaisesti kunta itse päättää kuntalain strategiapykälän (37 §) pohjalta kuntastrategian sisällön. Kuntastrategia tehdään yleensä jokaisen valtuustokauden alussa, jolloin konkreettisia tavoitteita ei vielä lyödä lukkoon. Kunnan ilmastosuunnitelma on taas konkreettinen suunnitelma tavoitteista, teoista ja seurannasta. Ilmastolain perusteluihin voidaan lisätä mahdollisuus huomioida kuntastrategiassa ilmastotavoitteet, mutta niihin ei voida ilmastolailla velvoittaa.

Mahdollisuus laatia ilmastosuunnitelma yhdessä alueen muiden kuntien kanssa (14 a § 4 mom)

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää tärkeänä sitä, että ilmastosuunnitelman laatiminen on mahdollista myös yhdessä muiden kuntien kanssa. Lain perustelutekstissä on aivan oikein todettu, että maakuntien liitoilla voi olla yhteensovittava rooli, kun kunnat valmistelevat mahdollisia yhteisiä suunnitelmia. Maakuntien liitot ovat paitsi auttaneet suunnitelmien laadinnassa myös esim. rahoittaneet niitä.

Muutoksenhaku kuntien ilmastosuunnitelmiin (21 b § 5 mom)

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää hyvänä sitä, että maakunnan liitoilla on valitusoikeus, jos ilmastonmuutoksen tai sen hillitsemisen vaikutukset tai siihen sopeutuminen voivat erityisellä tavalla koskea maakunnan aluetta.

Muut huomiot

Ilmastosuunnitelma on uusi lakisääteinen velvoite kunnille, joten lähtökohtaisesti uudesta velvoitteesta syntyneet kulut korvataan kunnille. Esityksen mukaan ympäristöministeriö voi myöntää kunnille valionavustusta ilmastosuunnitelmaa varten valtion talousarviossa osoitetun määrärahan puitteissa. Koska talousarviossa osoitetut määrärahat ovat harkinnanvaraisia, on tärkeää, että rahoitus on olemassa, kun laki astuu voimaan seuraavalla valtuustokaudella.

Nyt esitettävä rahoitus on suunnitelmien laatimiseen, suurimmat kustannukset tulevat kuitenkin suunnitelman toimeenpanosta. Maakuntaliitto korostaa, että lakisääteiseen suunnitelmaan perustuville toimenpiteille pitää pystyä hakemaan ja saamaan ulkopuolista rahoitusta

Etelä-Savon maakuntaliitto

Pentti Mäkinen
Maakuntajohtaja

Sanna Poutamo
Ympäristöpäällikkö

Jakelu

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti maakuntaliiton asianhallintajärjestelmässä.